

Preken Maria budskapsdag 2018. Tekst: Luk 1,46-55

Hvor tok hun det fra? Hun var jo bare en tenårings, Maria, og likevel er hun i stand til å formulere ord og setninger som er blitt til en lovsang utallige komponister har funnet det verdt å sette tone til. Så hvor tok hun det fra? Jeg er egentlig ikke så overrasket. Barn og unge er ofte reflekterte, tenkende og kritiske. Mange er modige og kompromissløse. Det kunstneriske talentet og evnen til å se de dype sammenhenger kjenner ingen alder. Maria, datter av Anna, var nok som de fleste jødiske barn, oppdratt med tekstlesinger og liturgier. Hennes lovsang har likhetstrekk med lovsanger fra Skriftene og profetene: *Hannas* lovsang (1 Sam 2,1-10), da Hanna fikk vite at hun skulle bli mor til profeten Samuel, *Mirjams* lovsang (2 Mos 15,21), da hun ledet hebreerne ut av Egypt sammen med sin bror, Moses, og *Deboras* sang (Dom 5,1-31) som riktignok er et krigersk kvad, men gjennom *Deboras* ledelse fikk Israel fred i 40 år, fortelles det i Dommernes bok. Maria hadde vokst opp med fortellingene om disse sterke kvinnene fra Israels historie. Hun hadde kunnskap nok til å se sitt liv inn i den store sammenhengen, og hun skjønnte umiddelbart at hun var utvalgt til noe viktig. Det er en *stolt* Maria vi møter gjennom lovsangen hennes. Hun kjenner

seg beæret over å være utvalgt og sett, riktignok en *tjenestekvinne*, men i møte med Abrahams, Isaks og Jakobs gud, er vi alle for tjenestekvinner og -menn å regne.

Marias lovsang har satt dype spor i kirken. Evangelisten Lukas gjengir hele tre lovsanger i de to første kapitlene av sin beretning. Marias lovsang, Sakarjas lovsang (Luk 1,68-79) og Simeons lovsang (Luk 2,29-32). Alle brukes den dag i dag i tidebøntradisjonen som er utbredt i både den katolske og protestantiske kirke.

Presten **Sakarja** brøt ut i lovsang da sønnen Johannes ble født, barnet Elisabeth hadde båret frem: *Og du barn, skal kalles den høyestes profet, for du skal gå frem foran Herren og rydde vei for ham og lære hans folk å kjenne **frelsen**, at deres synder er tilgitt*, synger Sakarja. Jeg leser ofte denne lovsangen selv om morgenen, og hver gang ser jeg for meg det lille barnet som allerede ved fødselen var utsett til profet og veirydder for Jesus. Det er rart, men gjennom hele bibelen møter vi mennesker som lengter etter å få barn, og barna de får, har alltid store oppgaver i vente. Når Gud vil frelse menneskeheten, starter han alltid med små barn.

Marias lovsang leses i klostrene ved mørkets frembrudd.

Gjennom Marias lovsang har generasjon på generasjon møtt mørket med håp og trass. Hun fyller begrepet *frelse* med mer innhold. Frelse er *mer* enn tilgivelse for synder; Maria forkynner en Gud som *støter herskere ned fra tronen og løfter opp de lave, som gir mat i magene til de sultne, men sender de rike tomhendte fra seg*. Maria forkynner rettferdighet og refser dem som klamrer seg til makten. Marias lovsang er like aktuell i dag. Maria forkynner at frelse er *her og nå*, når *Gud viser miskunn mot dem som frykter ham*.

Og til slutt, når dagen er over og det er på tide å gå til sengs, leses kveldsbønnen og **Simeons lovsang**. Simeon var den gamle mannen i templet som tok imot Maria og Josef da de kom med sin nyfødte sønn for å la ham omskjære. Da ser oldingen det synet han har lengtet etter gjennom hele sitt liv og bryter ut i lovsang til Gud: *Nå lar du din tjener fare herifra i fred, for mine øyne har sett din frelse*. Og for Simeon er ikke *frelse* et abstrakt begrep, det er et *barn*, «din frelse» det er det lille spebarnet, fortsatt fløyelsmyk i huden, med et blick som skjeler, med hender som veiver og en munn som søker etter brystet. I dette skjøre menneskebarnet får Simeon håp for fremtiden.

Evangeliet etter Lukas viser oss at når Gud vil gi oss fremtid og håp, bruker han oldinger, kvinner, små barn - skrøpelige mennesker uten makt, men som likevel kan velte om på urettferdigheten i verden.

Hvorfor synger Maria, hvorfor er hun stolt og glad? Man skulle trodd hun var redd og kanskje skamfull, gravid utenfor ekteskapet. Men nei, for hun vet at i hennes livmor vokser frelsen fra Gud, et menneskebarn og et Guds barn. Hun vet at hun selv er en uunnværlig brikke i det store puslespillet Gud er i ferd med å legge.

Hvorfor synger *vi* Marias lovsang? *Jeg* synger fordi den gir mening: Det gir mening å tro på en Gud som ser de små og løfter opp de svake. Jeg vil være en del av et slikt prosjekt! Jeg er stolt og glad over å tilhøre en kirke som setter barna først og som døver de minste til å bli fullverdige medlemmer fra de er bitte små. For i Guds rike er det ikke makt, styrke, visdom eller rikdom som gir status, men *tillit*. Vi må bli som barn igjen for å komme inn i Guds rike, sa Jesus.

Og jeg synger med på Marias lovsang fordi jeg vet at som Maria er jeg også bare en liten tjenestekvinne. *Vi er alle små* i møte

med den store Gud, men likevel, ja nettopp derfor, er vi sett. Kjenner *du* deg stor? Å ja, innimellom kan det vel hende vi kjenner oss trygge, handlekraftige og rike. Mange har mye, mange har også makt - i familien eller i yrkeslivet. Men ikke én av oss slipper gjennom dette livet uten skuffelser og sår. Å føle seg knust og ødelagt er en livserfaring mange deler. I dag inviteres *vi* inn i lovsangen for alle de lave, de små, de som sulter etter å bli sett, de som tørster etter kjærlighet. For vi *er* sett, vi *skal* mettes, og tørsten vår *blir* slukket.

Guds frelse er her og nå. Det lille barnet er vår frelse, og vi tilhører den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Det er ikke et abstrakt begrep, det er kjøtt og blod, det er Gud som kommer til oss i dåpen og i nattverden, gjennom vann, vin og brød. Her og nå, og i dag kan vi synge med Maria: *Store ting har han gjort mot meg, han, den mektige; hellig er hans navn.*

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd som var, er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.